

יב. אע"פ אז די קריאה פון פ' זכור איז פארבונדן מיטן חיוב פון "זכור" און "לא תשכח" וואס איז דא בכל השנה כולה - איז דאך אבער די קריאה בתורה פון פ' זכור בפועל אין דעם שבת שלפני פורים, כמבואר אין משנה אין גמרא און אין פוסקים.

וואס דער כללות הענין פון מלחמה בעמלק איז פארבונדן מיט ימי הפורים - ווארום:

ימי הפורים זיינען דאך פארבונדן מיט דער גזירה פון המן האגגי, וואס ער איז געווען מזרעו של עמלק,

און דער נס פורים איז פארבונדן מיט מרדכי, וואס ער איז געווען "איש ימיני" (אסתר ב, ה), פון שבט בנימין (פרש"י עה"כ) - און פון שבט בנימין איז אויך געווען שאול המלך, וואס דורך אים איז געווען די מלחמה בעמלק בפעם הראשונה לאחר הציור פון "זכור" און "לא תשכח" (ווארום דער ציווי פון "זכור" און "לא תשכח", איז געווען נאך מלחמת עמלק וואס איז געווען ע"י יהושע, ווי עס ווערט דערציילט אין פ' בשלח - אין דער קריאה פון ימי הפורים).

יג. בנוגע צו פורים זיינען דאך דא "ימי הפורים", לשון רבים, ווארום (נוסף אויף דערויף וואס ס'איז דא: ער טאג פון פורים בכל שנה ושנה, וואס צוזאמען זיינען דאס "ימי הפורים", לשון רבים, איז עס פארשטאנדיק אויך בפטות, ווי) עס ווערט דערציילט אין דער מגילה אז ימי הפורים זיינען סיי ארבעה עשר און

הנחה פרטית בלתי מוגה

- שיחת מוצאי ש"פ תצוה, פ', זכות תשל"ט - ח -

סיי חמשה עשר באדר.

נאכמער: דערפון וואס ס'שטייט אין רער מגילה "בזמניהם", לערנט מען אפ אז "מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג" (נוסף אויף י"ד און ט"ו), וואס דערפאר זאגט מען "ימי הפורים", לשון רבים.

וואס דאס איז פארבונדן במיוחד מיט דער קביעות פון שנה זו - אז דער שבת וואס מ'לייענט פ' זכות איז אויסגעפאלן בי"א אדר, וואס דעמולט הויבט זיך אן דער זמן פון קריאת המגילה.

[עס שטייט טאקע אין ירושלמי אז "כל החודש כשר לקריאת המגילה" - עס איז אבער פארשטאנדיק אז ס'איז דא א חילוק צווישן קריאת המגילה ווי דאס איז "כל החורש", און ווי דאס איז אנהויבנדיק פון י"א אדר.

ווארום מ'קען דאך ניט זאגן אז דעת המשנה אז "מגילה נקראת בי"א וכו'" און דעת הירושלמי אז "כל החודש כשר לקריאת המגילה" זיינען רעות מחולקות - וויבאלד אז אין שו"ע (או"ח סתרפ"ח ס"ז) בריינגט זיך אראפ סיי דער ענין פון "מגילה נקראת בי"א וכו'", און סיי אז "כל החודש כשר לקריאת המגילה", מוז מען דאך זאגן אז אע"פ אז "כל החודש כשר לקריאת המגילה", קומט אין דערויף צו אן ענין נוסף אז "מגילה נקראת בי"א וכו'".

וואס איינער פון די ביאורים בזה איז - אז בשעת מ'לייענט די מגילה פאר י"א אדר, זאגט מען טאקע אז "כל החודש כשר לקריאת המגילה", דאס איז אבער קריאת המגילה שלא בזמנה, משא"כ ווען מ'לייענט די מגילה בי"א אדר, איז עס קריאת המגילה בזמנה, דאס האט די חשיבות פון א מצוה בזמנה (ווי מ'געפינט דעם חילוק צווישן מצוה בזמנה און מצוה שלא בזמנה בנוגע צו מצות מילה).

אין יעדער ענין דארף דאך זיין דער "מאי בניניהו", די נפק"מ בנוגע לפועל (כמדובר כמ"פ), וער"ז איז בנדו"ד:

דער דין איז אז ווען מ'האט צוויי מצוות צו מקיים זיין, וואס איינע פון זיי איז א מצוה בזמנה, און די צווייטע איז א מצוה שלא בזמנה - דארף מען צום אלעם ערשטן מקיים זיין רי מצוה בזמנה, און ערשטע רערנאך די מצוה וואס איז שלא בזמנה.

וואס דערפון איז פארשטאנדיק די נפק"מ בנוגע לפועל - אז ווען ער דארף לייענען די מגילה בי"א אדר, און צוזאמען דערמיט דארף ער מקיים זיין אן אנדער מצוה שלא בזמנה, איז קריאת המגילה קודם, וויבאלד אז דאס איז א מצוה בזמנה (בי"א), משא"כ ווען ער דארף לייענען די מגילה פאר י"א אדר, האבן ביידע מצוות די זעלבע חשיבות, וויבאלד אז ביידע זיינען שלא בזמנם].

- שיחת מוצאי ש"פ תצרה, פ' זכור תשל"ט - יג -

עומד",

וואס דורך דערויף וועט מען אויפשטעלן די גאנצע וועלט אין אן אופן פון "עולם על מילואו נברא", און דער לימוד התורה וקיום המצוות וועט זיין "כמצות רצונך".

און אנהויבנדיק פון י"א באדר - וואס דאס איז דאך דער שבת (און איצטער איז מוצאי שבת) - וועט זיין דער ענין פון "מגילה נקראת", אין אן אופן פון פרסומי ניסא, "ברוב עם הדרת מלך", און דערנאך אויך "בי"ב ב"ג ב"ד ובט"ו",

ובקרוב ממש וועט מען זוכה זיין צו כרכים מוקפים חומה כפשוטו - אנהויבנדיק פון ירושלים עיה"ק, אין אן אופן פון "ואני אהי' לה לחומת אש סביב",

בקרוב ממש, בכיאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ובעגלא דידן.

* * *

כב. דובר בארוכה אודות המצב באה"ק.

* * *

כג. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה מגילה נקראת.

בס"ד. מוצש"ק פ' תצוה ופ' זכור. י"א אדר ה'תשל"ט.

הנחת הת' בלתי מוגה

מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ו לא פחות ולא יותר כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בט"ו כפרים ועיירות גדולות קורין בי"ד אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה¹. וידוע דיוק רבותינו נשיאינו² מדוע ישנם חילוקים בזמן קריאת המגילה. דאף שלמדו דבר זה ממ"ש בזמניהם ומנים הרבה תקנו להם. הנה הא גופא טעמא בעי מאי טעמא מצינו דבר זה בהזמן דמקרא מגילה דייקא. דגם החילוק בין י"ד לט"ו המפורש במגילה ה"ה חידוש לגבי שאר המצוות. ובפרט מה שמוסיפים בחושב"ע פ' (בלימוד ממ"ש בזמניהם) דכפרים מקדימין ליום הכניסה. היינו שלפעמים קורין בי"ג ובי"ב וגם בי"א. הנה לא מצינו חילוקים כאלה ברוב המצוות.

ויובן זה בהקדם ביאור ענין הכפרים ועיירות גדולות וכרכין המוקפין חומה ברוחניות הענינים. וכמבואר בהדרושים³ שענין כרך וכפר יוכן ממ"ש במ"א⁴ שזהו ההפרש בין תפלה ושבת לתפלה רחול שאינו דומה בן כפר שרואה את המלך כו'. כי הנה ארז"ל⁵ כל מה שראה יחזקאל ראה ישעי' אלא שישע' דומה לבן כרך שראה את המלך ויחזקאל לבן כפר כו'. והענין דבנבואת ישעי' כתיב⁶ ואראה את אד' כו' שרפים עומדים גו' ויחזקאל ראה חיות ואופנים. וההפרש שבין מעלת האופנים למעלת השרפים זהו ענין ההפרש שבין בן כפר לבן כרך. כי הנה האופנים ברעש גדול כו' הוא דומה לבן כפר כו' אך השרפים עומדים בבחי' ביטול כו' והוא בחי' בן כרך שראה את המלך כו'. כי השרפים הם בעולם הבריאה כו' אבל האופנים הם במדרגה שלמטה מהם דהיינו בעולם העשי' כמ"ש⁷ אופן אחד בארץ כו' (וזהו ג"כ ההפרש בין תפלת שבת לתפלת חול כו'). וענין חיות הקודש הוא ג"כ ברעש גדול. כי הם בעולם היצירה. והם בחי' עיירות גדולות שהם ממוצעים בין בחי' כפר וכרך הנ"ל. אך בכללות עבודתם היא ברעש גדול כמו האופנים שבעשי'. ולכן נכללו ברישא ביחד. כפרים ועיירות גדולות קורין בי"ד. ורק אח"כ מפרט אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה.

והנה ג' בחי' הנ"ל ישנם גם בעבודת התפלה. ובכללות התפלה היא

- 1) משנה מגילה ב, א. 2) ראה אוח"ת חוספות למג"א ע' מב. מג. פה"מ תרכ"ו ע' קעה. וע' תסה (בהוצאת תשמ"א). וראה פה"מ תרכ"ט ע' עה ואילך.
- 3) מגילה שם. 3*) פה"מ תרכ"ט שם. וראה שם בכל הבא לקמן. וראה גם לקו"ש חכ"א ע' 202 ואילך. 4) ראה לקו"ת ברכה צו, ב. 5) תגינה יג, ב.
- 6) ישעי' ו, א ואילך. 7) יחזקאל א, טו. 8) רצא כח, יב. זח"א רסו, ב. זח"ג רמג, א. שו, ב. ועוד.

בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה⁸. דהסולם יש בו ד' שליכות שכנגד ד' עולמות אבי"ע⁹. היינו שבעת התפלה עולים מעולם העשי' דרך עולם היצירה ועולם הבריאה אל עולם האצילות. ועבודה זו היא בסיוע הנתינת כח מעבודת המלאכים בג' אופנים אלו (שרפים חיות ואופנים, בי"ע). וזהו מה שמזכירים עבודת המלאכים בברכות ק"ש, בחי' הבריאה, ועד לתפילת העמידה, עולם האצילות.

והנה ג' בחי' אלו (כרכין, עיירות גדולות וכפרים) ישנם גם בכללות עבודת האדם. והענין הוא, כי הנה כרך הוא המוקף חומה מימות יהושע בן נון וארז"ל¹⁰ אני חומה זו תורה דכמו עד"מ החומה העשוי' מאבנים נעשה מקיף ומגין להאדם כך עד"מ למעלה התורה נק' חומה שאותיות התו' נק' אבנים לפי שנסעה וירדה עד שנתלבשה באותיות גשמיות בדיו על הספרו וארז"ל¹² שהתורה מגינא ומצלא. ומזה מובן שענין בן כרך בעבודת האדם הוא לימוד התורה בכלל (ובפרט כשלומד באופן דהתיישבות), היינו שנקרא בן כרך לפי שמקום דירתו הוא בעסק התורה. דכאשר לימודו הוא באופן דתורתו אומנתו הנה אז ואשים דברי בפיך גו'13 הלא כה דברי כאש גו'14, בחי' בינה שהיא בחי' (חומה ו) מקיף, כי עיקר עבודת האדם היא (כמדובר כמ"פ) בנ' המדות¹⁶, שהו"ע כבוש ארץ ז' עממין. ובחי' בינה היא מקיף לעבודה זו. וזהו גם מה שהתורה מגינא ומצלא גם בעידנא דלא עסיק בה היינו הגנה תמידית, לפי שהיא מבחי' בינה כו'. ובנפש האדם הנחלקת בכללות (בענינים שבגלוי) לג' בחי' גר"ן היא בחי' נשמה, שהיא בחי' בינה וכמ"ש¹⁶ ונשמת שד-י תבינם. והיא כוללת בעצמה כל התלת מוחין חב"ד ועד שהתגלות עתיקא בבינה¹⁷, שהוא גילוי התענוג היינו תכלית השלימות.

וזהו מה שכרכין המוקפין חומה קורין בט"ו, ט"ו בגימט' י"ה היינו בחי' י"ה שבשם הוי' בחי' הנסתרות לה' אלקיננו¹⁸. ובעבודה הוא בחי' י"ה שבשם הוי' שבנפש האדם. וכמבואר בלקו"ת ראה¹⁹ במ"ש²⁰ בפנים בפנים דבר ה' עמכם כי בשעת קבלת התורה נמשך לכל אחד ואחד מישראל (שהרי לכולם ניתנה כל התורה כולה) בחינת הוי' בבחי' פנים שלהם בכל ניצוץ נשמותיהם וזהו

(9) ראה אוה"ת ויצא כרך ה' תתלו, ב. 10) פסחים פז, א. 11) ראה תניא פ"ד. 12) סוטה כא, א. 13) ישעי' נא, סז. 14) ידמ' כג, כט. 15) ראה בארוכה ד"ה אל תצר לכ"ק אדהאמ"צ. 16) איוב לב, ח. 17) ראה תו"א לך יא, ב. לקו"ת ר"ה נו, א. ועוד. 18) נצבים כח, כט. וראה לקו"ת ראה כט, א. 19) יח, א. 20) דברים ה, ד.

הנחת הת' בלתי מוגה

ענין קבלת הדבור אנכי ה' אלקיך²¹ פי' שיהי' בחי' שם הוי' מאיר ומתגלה בך כל כך עד שיהי' נקרא על שמך להיות אלקיך אלקים שלך, היינו כחך וחיותך, ומבואר שם שי"ה שבנפש האדם הו"ע חו"ב (כמבואר גם באגה"ת²² ובכ"מ). והו"ע בן כרך המוקף חומה, לימוד התורה, בחי' בינה הנ"ל, ובפרט ע"פ המבואר בלקו"ת שם שענין חו"ב נקרא נקודה בהיכלי' דהיכל הוא בנין ומכמה היכלות ובתים נעשית עיר המוקפת חומה, בחי' גדול הוי' גו' בעיר אלקינו גו'²³. וזהו גם מה שכרכין המוקפין חומה קורין בט"ו לחודש שאז קיימא סיהרא באשלמותא²⁴, לפי שזהו תכלית שלימות העבודה, קיימא סיהרא באשלמותא, וזהו גם מה שמבואר בהדרושים²⁵ שענין קריאת המגילה היא ממש ענין קריאת התורה, ומבואר בתניא²⁶ שקורא בתורה פי' שע"י עסק התורה קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם הקורא לחבירו שיבא אליו וכבן קטן הקורא לאביו לבא אליו, שעד"ז הוא בקריאת המגילה שמנער ועד זקן טף ונשים כולם קורין במגילה היינו שקורין להקב"ה כו', בחי' תכלית השלימות שבוה.

וזהו מה שהעוסק בתורה נק' בן כרך, לפי שבלימוד התורה אין רעש גדול, דדברי חכמים בנחת נשמעים²⁷, ואדרבה רעש גדול מבלבל בזה, והוא לפי שלימוד התורה הוא בבחי' ביטול שה"ה בן כרך שרגיל לראות את המלך, ובדוגמת השרפים שעבודתם אינה ברעש גדול כי אם בתכלית הביטול וכמשארוז²⁸ למה נקרא שמם שרפים ששורפין כו', וכיון שכל מציאותם מתבטלת אין עבודתם ברעש גדול.

והנה למטה מכרכין המוקפין חומה הו"ע עיירות גדולות, דהנה עיירות וכפרים שניהם הם פרזים ובלתי מוקפים חומה, רק ההפרש בין עיר לכפר הוא שעיר נק' ²⁹ כשיש בה עשרה בטלנין שבטלים ממלאכתן כדי להיות מצויים תמיד בשעת התפלה בבית הכנסת, ומזה מוכן שבעבודה הו"ע עבודת התפלה, והיא בחי' רוח שבנפש האדם, דענין התפלה עיקרו הוא בבירור המדות, ממדת החסד (השייכת לואהבת) שהיא ראשית המדות, יומא דאזיל עם כולוהו יומין³⁰, ולכן עבודה זו היא ברעש גדול, שלא הגיע עדיין לבחי' הביטול שבלימוד התורה, וצריך לפעול בעצמו ביטול מציאותו, ולכן

(21) יתרו כ, ב. ועוד. (22) פ"ד. (23) תהלים מח, ב. (24) ראה שמו"ר פט"ו, כו. זח"א קנ, א. (25) ראה אוה"ת מג"א שם ס"ע מה. ועוד. (26) ס"פ לו. (27) קהלת סז, יז. (28) ראה אוה"ת בראשית כרך ו' תתשכא, סע"א ואילך. (29) מגילה ה, א. (30) ראה זח"ג קג, א-ב. קצא, ב. זח"א מז, א. וראה בהנפמן כסה"מ תש"ח ע' 144 הע' כח.

העבודה היא ברעש גדול, דוגמת חיות הקודש שביצירה.

ולמטה מזה הו"ע הכפרים, בחי' עולם העשי', עבודת האופנים. וי"ל שבעבודת האדם הו"ע מעשה המצות. והענין הוא, רהנה גם בעשיית המצות ישנה ראיית פני המלך, כי אפילו כשמקיימן באופן דמצות אנשים מלומדה (כדאיתא בתניאז'ז) ה"ה יוצא ידי חובתו וע"י קיום המצוה ה"ה בבחי' צווחא וחיבור עם הקב"ה. אמנם מצד ריחוק הערך שבינו להמלך הרי"ז פועל רעש גדול בעבודתו, במכ"ש וק"ו מהרעש גדול שבאופנים וחיות הקודש.

אמנם דוקא לפי שעבודת חיות הקודש והאופנים (ועד"ז עבודת התפלה וקיום המצות) היא ברעש גדול, ממשיכים מלמעלה יותר. דנוסף על מה דאי' בגמ' 33 דשרפים האומרים קק"ק ה' צבאות כו' אין מזכירין את ה' אלא לאחר ג' תיבות, משא"כ האופנים וחיות הקודש האומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, שמזכירין השם לאחר ב' תיבות (ברוך כבוד), היינו שמיד לאחר שאומרים ברוך כבוד נמשך שם הוי', הנה נוסף לזה אומרים (ברוך כבוד ה') ממקומו. היינו שנמשך מתכלית ההעלם עד לעצמות ומהות. ועי"ז נהי' ענין וחיבור וחיבור האמיתי, דירה ית' לו בתחתונים.

וזהו מה שכפרים קורין לפעמים בי"א, די"א בגימט' ו"ה שבשם הוי', לפי שנמשך בעבודה זו משם הוי' כנ"ל. ובפרטיות הנה האות ו' (שבו"ה) הו"ע עבודת התפלה, והאות ה' הו"ע מעשה המצות. והענין הוא, הנה ידוע דו' דא קול' 34, דעיקר ענין הקול הוא בדבור דתפלה 25, דאף שבנוגע ללימוד התורה נאמר 36 כי חיים הם למוציאיהם וארו"ל 37 למוציאיהם בפה, היינו שלימוד התורה צריך להיות בדבור דוקא, הרי ידוע 38 שבנוגע לתושבע"פ (שזה שייך למצות פורים וקריאת מגילה, שהיא מו' מצוות דרבנן) צ"ל בהבנה והשגה דוקא שיהי' ידע מאי קאמר, ודוקא אז קיים המצוה כשלומד בדבור. משא"כ בענין התפלה עיקרה הוא בדבור, דאף שארו"ל 39 איזוהי עבודה שבלב (דוקא) זו תפלה, הנה נוסף לזה שהמ"ע היא שיתפלל בדבור (ואין מספיק מחשבה) הרי גם כשמתפלל בדבור ואינו מכוין את פי' המלות קיים מצות תפלה אם היתה רק הכוונה כללית דדע לפי מי אתה עומד כמבואר בפוסקים 40 (חוץ מפסוק ראשון דק"ש

- (31 ראה ספ"ל"ט. 32 ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג. תניא מהדו"ק ספ"מ"ט. ובכ"מ. 33 חולין צא, ב. 34 ראה זח"ב רכו, ב. זח"ג קכא, ב. רנו, א. תקו"ז בהקדמה (יד, א). ועוד. 35 ראה בארוכה שיחת מוצש"ק פ' תשא ופרה ש.ו. 36 משלי ד, כב. 37 עירובין נד, א. 38 ראה חל' ת"ת לאדה"ז פ"ב הי"ג. וש"נ. 39 תענית ב, א. 40 ראה שו"ע אדה"ז ס"ל ס"ה. וש"נ.

הנחת הת' בלתי מוגה

וברכה ראשונה דשמ"ע דצ"ל כוונת פי' המלות, וגם לזה ישנו תיקון ע"י תפלה מלוקטת כמובא בתניא בקונטרס אחרון⁴¹). ומזה מובן דאות ו' הו"ע התפלה, ומזה נמשך אח"כ באות ה' שהו"ע מעשה המצוות, והם בחי' רוח ונפש שבנשמה, ובעבות האדם הו"ע בירור המדות ועבודה המעשה (בג' הלבושים דמחדו"מ).

וזהו מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ו, דמתחיל מי"א, ענין המעשה, לפי שהמעשה הוא העיקר ועד שגם ת"ח שתורתם אומנתם צריכים להפסיק לעשיית המצוות, כדאיתא בירושלמי⁴² בנוגע לרשב"י שהיתה תורתו אומנתו שבדואי הפסיק לעשיית לולב וסוכה, ועד"ו בשאר כל המצוות, ועי"ז נהי' הרעש גדול, דוגמת שבעבודת האופנים, ולמעלה מזה הו"ע עבודת התפלה שבודגמת עבודת חיות הקודש, והם בחי' ו"ה שבשם הוי' (ו' הו"ע התפלה זה הו"ע מצות הצדקה וגמ"ח הכולל כל המצוות, כנ"ל), ועי"ז באים לי"ד וט"ו, קיימא סיהרא באשלמותא⁴³.

ויה"ר שבקרוב ממש נזכה למגילה נקראת בט"ו בכרכין המוקפין חומה, בירושלים עיה"ק (דכל המועדים עתידין ליבטל חוץ מפורים⁴⁴, ועד"ו יוכ"פ וחנוכה כמובא גם לפס"ד בהלכה), ואף דכתיב⁴⁵ פרזות חשב ירושלים הרי נאמר⁴⁶ ואני אהי' לה נאום ה' חומת אש סביב, בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ושם נעשה לפניך כמצות רצונך, כולל גם מצות קריאת המגילה וכל הקשור לשאר המצוות שבפורים, בעגלא דידן.

אוצר החכמה

----- *

(41) קנג, ב. (42) ברכות פ"א ה"ב, ועוד. (43) ראה שמו"ר פס"ו, כו. זח"א קנ, א. (44) ירושלמי מגילה פ"א ה"ח, ועוד. (45) זכרי' ב, ח. (46) שם, ט.

הנחת הת' בלתי מוגה

כו. אין די הערות אויפן זהר (לקוטי לוי"צ לזח"ב ע' קלא ואילך) שטעלט ער זיך אויף דעם וואס ער איז מדייק אין זהר (פרשתנו קפא, סע"א) אז ס'שטימט "לכהנו לי" מיט א וא"ו, ניט "לכהן לי", נאר "לכהנו לי", וואס דאס באווייזט אויפן חיבור פון דעם וא"ו (פון "לכהנו") מיטן "לי" ("לכהנו לי"), וואס "לי" איז פארבונדן מיט א ה"א - וואס דאס איז דער יחוד פון דעם וא"ו בה"א "למהוי כלא חד", כמבואר אין זהר, און מיט נאכמער ביאור אין דעם טאטן'ס הערות.

הנחה פרטית בלתי מוגה

- שיחת מוצאי ש"פ תצוה, פ' זכור תשל"ט - טו -

וואס דאס איז פארבונדן דערמיט וואס מ'האט גערעדט אין דעם מאמר [וואס ער איז מיט אויף א מאמר פון דעם צ"צ, ווי ס'איז שוין געדרוקט אין אוה"ת אין די הוספות צו מגילת אסתר, און אויך מכואר אין די דרושים פון דעם רבי'ן מהר"ש אין סה"מ תרכ"ט] וועגן דעם ענין פון "מגילה נקראת ב"א כו", וואס ל"א איז פארבונדן מיט די אותיות וא"ו ה"א פון שם הוי', כמבואר אין של"ה (און עס ווערט אראפגעבראכט אין די מאמרים).

און דאס האט אויך א שייכות מיט פ' תצוה - כידוע דער דרוש פון דעם אלטן רבי'ן וואס ער שטעלט זיך אויפן דיוק אז ס'שטייט "ואתה תצוה" בתוספת וא"ו, וואס דאס באווייזט אויפן חיבור (דער ענין פון "תצוה") פון דעם וא"ו מיטן ה"א.

אין דערויף פעלט נאך אבער דער עיקר הביאור:

בשעת מ'זאגט אז "מגילה נקראת ב"א כו" ובט"ו", איז ל"א פארבונדן מיט די אותיות ו"ה פון שם הוי', און ט"ו איז פארבונדן מיט די אותיות ל"ה פון שם הוי'.

וואס די אותיות ל"ה זיינען די אותיות הראשונות פון שם הוי', וואס דאס באווייזט זייער חשיבות לגבי די אותיות ו"ה, וואס זיי זיינען די אותיות האחרונות פון שם הוי'.

וואס עפ"ז האט דער סדר אין דער משנה (וואס דער סדר באווייזט אויף חשיבות הענין) געדארפט זיין אז פריער זאל שטיין "מגילה נקראת בט"ו", און דערנאך "ב"ד ב"ג ב"ב וב"א" (אין אן אופן פון מלמעלה למטה), וויבאלד אז ט"ו איז פארבונדן מיט די אותיות ל"ה פון שם הוי'.

[און אע"פ אז דער סדר פון ימות החודש איז אז פריער קומט ל"א און דערנאך קומט ט"ו - זעט מען דאך אבער אז ווען די משנה רעכנט אויס בפרטיות די אופנים פון קריאת המגילה "ב"א כו" ובט"ו", איז דער סדר אז פריער זאגט די משנה "כרכין המוקפין חומה כו" קורין בט"ו", און דערנאך "כפרים ועיירות גדולות קורין ב"ד", און דערנאך ב"ג, ב"ב און ב"א,

וואס דער טעם בזה איז אז פריער רעכנט אויס די משנה די אופנים פון קריאת המגילה ע"ד הרגיל - לויט ווי עס שטייט אין דער מגילה, וואס דאס איז ט"ו און ל"ד, און ערשט דערנאך רעכנט מען אויס די אופנים וואס מ'לייענט אין אנדערע טעג, דערפאר וואס "מקדימין ליום הכניסה".

איז וויבאלד אז מ'זעט אז ווען די משנה רעכנט אויס בפרטיות, הויבט זי אן מיט ט"ו, און ערשט דערנאך שטייט ל"א - האט די משנה געדארפט זאגן "מגילה נקראת בט"ו ב"ד ב"ג ב"ב וב"א", וויבאלד אז ט"ו איז פארבונדן מיט די אותיות ל"ה, און ל"א איז פארבונדן מיט די אותיות ו"ה].

דארף מען פארשטיין: פארוואס איז אין משנה מודגש די מעלה פון ל"א - די אותיות ו"ה פון שם הוי'.

ועד"ז זעט מען אז אין זהר איז מודגש אלץ די מעלה פון ו"ה פון שם הוי' (דער יחוד פון דעם וא"ו מיטן ה"א), ועד"ז איז בנוגע צו "ואתה תצוה", אז אין דערויף איז מודגש די מעלה פון ו"ה פון שם הוי', און ניט דער ענין פון ל"ה.

וכמדובר כמ"פ אז אין די הערות האט ער מצמצם געווען צו מבאר זיין מערניט ווי די ענינים אין וועלכע ס'איז דא א חידוש, ער האט אבער ניט מבאר געווען די ענינים וועלכע זיינען מובן מעצמם. וכפי שיתבאר לקמן.

הנחה פרטית בלתי מוגה

מד. דער ביאור אין וואס אין דער הערה אויפן זהר איז אלץ מודגש די מעלה פון ו"ה, ועד"ז "מגילה נקראת בי"א", וואס דאס איז פארבונדן מיט ו"ה:

די משנה זאגט אז "מגילה נקראת בי"א כו' ובט"ו לא פחות ולא יותר", ועד"ז געפינט מען בנוגע צו מילה אז "קטן נימול לשמונה לתשעה ולעשרה ולאחד עשר ולי"ב (אויף פינף טעג) לא פחות ולא יותר" (שבת קלז, א במשנה), ועד"ז געפינט מען אז "לחם הפנים נאכל לתשעה לעשרה ולאחד עשר לא פחות ולא יותר" (פסחים מו, סע"ב ואילך), ועד"ז געפינט מען אין פרש"י אויפן פסוק (יתרו יט, ו) "אלה הדברים אשר תדבר אל בני"י - "לא פחות ולא יותר".

וואס לכאורה איז ניט פארשטאנדיק: מאי קמ"ל אז "לא פחות ולא יותר", אויב עס וואלט ניט געשטאנען "לא פחות ולא יותר", וואלט מען דאס אויך פארשטאנען בפשטות?

עד"ז געפינט מען א לשון וואס איז בדומה לזה בנוגע צו די עשר ספירות - ווי עס שטייט אין ספר יצירה "עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר".

וואס דא ווערט אויך די זעלבע שאלה: צוליב וואס דארף מען זאגן אז "עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר" - ווען מ'זאגט "עשר ספירות", פארשטייט מען אליין אז מ'מיינט עשר?

וואס בשעת מ'איז שולל און מ'זאגט "עשר ולא אחד עשר", באווייזט דאס אז ס'איז דא עפעס א קשר צווישן "עשר" מיט "אחד עשר" - איז ניט פארשטאנדיק: וואס פאר א שייכות האט "עשר" צו "אחד עשר", ובפרט ע"פ המבואר בכ"מ אז מספר "אחד עשר" האט גאר א שייכות צו לעו"ז?

מה. איז דער ביאור בזה פארשטאנדיק לויט דעם וואס די משנה הויבט אן מיט "מגילה נקראת בי"א":

- שיחת מוצאי ש"פ תצוה, פ' זכור תשל"ט - כו -

דער כללות הענין פון דער מגילה (און דער ענין פון פורים) איז - אז ס'זאל זיין דער "ונהפוך הוא", אז די ענינים פון לעו"ז זאלן נהפך ווערן לקדושה, ביז אין אן אופן פון "אורה וששון ויקר", ביז אז נאך זייענדיק אין דעם מעמד ומצב פון "אכתי עבדי אחשוּרוש אנו", זאל זיין א שמחה אין אן אופן פון "עד דלא ידעי".

און דאס איז אויך וואס מ'זעט אז אין דער מגילה ווערט ניט דערמאנט שם הוי', און נאכמער: עס ווערט אינגאנצן ניט דערמאנט דעם אויבערשטן'ס נאמען (כמבואר אין די ררושים פון רבותינו נשיאינו, אין תו"א און אין שערי אורה ובכ"מ) - און אעפ"כ זאגט מען אז "כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידיים ליבטל לימות המשיח חוץ ממגילת אסתר" (רמב"ם סוף הל' מגילה).

וואס אע"פ אז מלכתחילה האט מען גאר ניט געוואלט אריינשטעלן צווישן די כ"ד ספרים, און עס האט געדארפט זיין די בקשה פון אסתר "כתבוני לדורות", מיט דער גאנצער שקו"ט בזה - זאגט מען אבער אז דוקא מגילת אסתר וועט ניט בטל ווערן, און "הרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה", ד.ה. אז ראס וואס "מגילה נקראת" איז ברוגמא ווי מ'איז קורא בתורה ממש.

און דאס איז אויך וואס די משנה הויבט אן מיט "מגילה נקראת בי"א", וואס דאס באווייזט אויפן בירור פון לעו"ז (י"א) - ע"ר ווי אין רער קטורת זיינען געווען י"א סמנים, וואס דאס באווייזט אויפן בירור פון לעו"ז, און עבודת הקטורת איז פארבונדן במיוחד מיט יוהכ"פ, ועאכו"כ בנוגע צו פורים - ווי עס שטייט אין תקו"ז אז "יום הכפורים", אזוי ווי פורים. און רערפאר הויבט אן די משנה מיט "מגילה נקראת בי"א", און ערשט ערנאך קומט מען צו ט"ו - וויבאלד אז די נקודה העיקרית פון דער מגילה איז דער בירור און אתהפכא פון לעו"ז (י"א).

מו. ער"ז איז אויך פארשטאנדיק דער ענין פון "ואתה תצוה", וואס דאס איז רער חיבור פון דעם וא"ו מיטן ה"א (ו"ה):

"אתה (תצוה)" גייט דאך אויף משה רבינו, וואס ער איז געווען דער בחיר פון כל הנבראים, און "משה קבל תורה מסיני ומסרה כו" - דארף אין דערויף צוקומען דער "ואתה (תצוה)", דער וא"ו המוסיף, וואס דאס איז בדוגמת ההוספה וואס איז צוגעקומען דורך דעם וואס "יתרו" האט געזאגט "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים", וואס דוקא דעמולט האט געקענט זיין דער "משה קבל תורה מסיני".

און דאס איז די מעלה וואס איז דא אין דעם חיבור פון דעם וא"ו מיטן ה"א - דער ענין פון ו"ה, וואס דאס איז פארבונדן מיט דער מעלה פון מספר י"א, וואס דאס באווייזט אויפן בירור פון לעו"ז.

און דאס איז אויך וואס מ'זאגט "אין והי' אלא לשון שמחה" - וואס אין "והי'" שטייט דער "ו"ה" פאר דעם "י"ה", בדוגמא ווי די משנה זאגט "מגילה נקראת בי"א כו' ובט"ו", פריער י"א (ו"ה), און דערנאך ט"ו (י"ה) -

וואס די שמחה איז פארבונדן מיט דעם בירור פון לעו"ז - בדוגמת המבואר אין תניא אז בשעת דער בן המלך איז געווען בשביל' און טוחן בבית האסורים, איז די שמחה דערפון וואס ער קערט זיך אום לבית אביו המלך א סאך גרעסער פון די שמחה ווען דער בן המלך געפינט זיך שטענדיק בבית המלך.

מז. בהמשך צו דעם וואס מ'האט גערעדט וועגן "לך כנוס את כל היהודים" - זיינען דא אזוינע וואס טענה'ן אז בנוגע צו יוהכ"פ איז פארשטאנדיק אז עס דארף זיין דער "כנוס את כל היהודים", ווארום דעמולט זאגט מען "על דעת המקום כו' בישיבה

- שיחת מוצאי ש"פ תצוה, פ' זכור תשלי"ט - כז -

של מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירים להתפלל עם העבריינים, דארף דעמולט זיין דער "כנוס את כל היהודים" (אפילו די "עבריינים") - אבער וואס פאר א שייכות האט דער ענין פון "כנוס את כל היהודים" צו פורים?

זאגט מען אים אז צום אלעס ערשטן דארף מען וויסן צי יענער איז אן "עברייך" און אפילו אויב יע - איז קרוב לודאי וואס ער איז א "תינוק שנשבה לבין העכו"ם",

ביז ווי דער אלטער רבי איז מבאר אין תניא פרק ל"ב אז "מי יודע גדולתן ומעלתן בשרשן ומקורן" - וואס דערפון איז פארשטאנדיק, אז עס קען גאר זיין אז יענער איד איז אין א העכערע דרגא פון דעם וואס גייט אים צוזאמענקלייבן!

און דערנאך זאגט מען אים אז א "לשון של שמחה" קען זיין דוקא ווען ס'איז דא דער ענין פון "והי" - דער ו"ה" (י"א) פארן י"ה, וואס דאס איז די מעלה פון דעם בירור פון די ענינים פון לעו"ז.

און דאס וואס ער טענה'ט אז דאס איז פארבונדן מיט יום הכפורים דוקא - זאגט מען אים אז אדרבה: מה-דאך אז אין דעם טאג וואס איז "כפורים" (אזוי ווי פורים, בכ"ף הדמיון) זאגט מען "אנו מתירים להתפלל עם העבריינים", איז עאכו"כ בנוגע צו פורים, וואס דעמולט שטייט מען אין א מעמד ומצב פון "עד דלא ידע", און מ'איז אפילו ניט מבחין צווישן "ארור המן" מיט "ברוך מרדכי"!

בשעת ער טוט דאס אין אן אופן פון "דעת", איז עס היפך התורה! ווען עס קומט צו "המן" דארף ער שרייען "ארור", און ווען עס קומט צו "מרדכי" דארף ער שרייען "ברוך" - ווען ער האלט אבער בא "עד דלא ידע" (כמבואר אין פע"ח), גיט דאס אים דעם כח ער זאל קענען מאכן פון "ארור המן" אז ס'זאל זיין "ברוך מרדכי", ווי עס בריינגט זיך אין ספרים אז די גימטריא פון "ארור המן" איז די זעלבע ווי "ברוך מרדכי".

און דאס איז אויך וואס אין ימי הפורים איז מען מתיר צו אנטאן א כיסוי על פניו, אע"פ אז דעמולט קען מען א טעות האבן און מיינען אז דאס איז ניט ער, קומט דאך אויס אז ער איז מטעה בני אדם - איז אבער דערמיט פארבונדן שמחת פורים, ביז אז דאס איז גאר געווארן א "מנהג ישראל".

ועד"ז זעט מען אויך אז א גאנץ יאר שטייט מען אין בתי כנסיות מיטן גאנצן אימה ופחד ורתת וזיע, וויבאלד אז עס דארף זיין דער "דע לפני מי אתה עומד" - ווען עס קומט אבער צו צו ימי הפורים, גראגערט מען בקול רעש גדול, און ניט מיט א "קול דממה דקה"!

איך האב געזען אזוינע וואס ווען עס קומט צו "המן", איז אזוי ווי ער ווייסט אז עס שטייט אין ספר המנהגים אז מ'דארף קלאפן, האט ער קיין ברירה ניט און ער מוז קלאפן, ער קלאפט אבער אזוי אז ער אליין זאל אויך ניט הערן!

וועגן דעם אז א צווייטער זאל ניט הערן, איז ניטא וועגן וואס צו רעדן, ווארום וואס הייסט אז ער וועט מכלכל זיין א צווייטן פון הערן די מגילה - ער איז אבער נאכמער מהדר אין דעם, אז ער אליין זאל דאס אויך ניט הערן!

ער גיט א קלאפ שטילערהייט, און ווען ער כאפט זיך אז מ'קוקט אויף אים, קלאפט ער דריי מאל נאכאנאנד, אבער מיט א "קול דממה דקה", און ח"ו אז ס'זאל זיין "בקול רעש גדול"!

איז יה"ר אז ס'זאל זיין "בקול רעש גדול", און דערפון וועט מען קומען צו "והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים", ועאכו"כ אז אידן זיינען "מתנשאים".

מח. און די הכנות צו פורים, און פורים אליין, זאלן זיין בשמחה וטוב לבב,

הנחה פרטית בלתי מוגה